

Nacionalisme i internacionalisme

Sense Nació no hi ha nacionalisme, però sense *nacions* no hi ha *internacionalisme*.

Una Pàtria, una Nació, sempre és de límits reduïts. Una pàtria per ésser tal, ha d'ésser a la mesura de l'home. Per això els grans Estats, anomenats abusivament pàtries o nacions, són una mentida i una violència. Per a ésser a la mesura de l'home, un Estat ha d'ésser a la mesura de la Nació: un Estat per a cada nacionalitat. Quan això no s'esdevé existeix inevitablement el domini d'un poble damunt d'un altre, dintre de les fronteres d'un sol Estat.

Les cultures són sempre d'àrea geogràfica reduïda, lligades a un idioma i a una psicologia col·lectiva. Una *cultura universal*, única per a tots els homes és un mite. Seria un conglomerat format pels detritus de totes les cultures anteriors. Sembla que el món va per aquest camí. Si arriba al final, serà una nova era: la *postcultura*, resultat de la pol·lució del medi ambient espiritual, paral·lela a la pol·lució del medi material.

Una cultura és nacional o no és. Arrelada en un país i una història, expressada en una llengua peculiar. Si volem salvar la cultura -és a dir, *les cultures* concretes, car no existeix una cultura abstracta- hem de salvar les nacionalitats. No solament en l'aspecte cultural o folklòric, sinó també en el polític, car una cultura nacional avui no té defensa sense unes estructures polítiques nacionals. La prova, els Països Catalans.

El nacionalisme no és un retrocés en la marxa del món cap a noves concepcions de vida col·lectiva, sinó un pas endavant en el progrés de la humanitat cap a un nou sistema de justícia social.

Som universalistes, però a partir de l'home, no de l'Estat. I com a catalans, som universalistes a partir de l'home català.

Els qui acusen d'anacrònic el nacionalisme català que, diuen, vol portar noves divisions en un món que tendeix a la unitat. No s'han adonat que és precisament en aquesta conjuntura històrica, freturosa de coordinació i d'unió, quan s'han desvetllat més nacionalitats petites. Quan més grups humans dominats fins ara per gent forastera han sorgit a la vida política independent. Quan més representants de novells Estats minúsculs han pogut asseure's a les conferències internacionals, al costat de llurs antics amos. El món viu un redreçament nacionalista.

L'anacronisme no és la tendència a alliberar-se del colonialisme, sinó la persistència en la colonització interior que encara exerceixen molts Estats.

El govern universal necessitaria més que cap una, diguem-ne, regionalització que posi el món polític a l'abast de l'home. Com més extenses són les superestructures polítiques, més necessita l'home un marc nacional immediat i delimitat un pugui desenvolupar-se responsablement en el camp polític. El contrari seria massificació despersonalitzadora, dictadura del més fort, un altre colonialisme.

És impossible d'alliberar l'home si no alliberem la comunitat política a què pertany. Un home no té cap dret polític si no és integrat en el seu grup natural reconegut. Els partidaris del totalitarisme, però, es neguen a afirmar els drets dels pobles reals, perquè saben que és només dintre de cada poble respectiu que l'home podrà fer valer els seus drets individuals.

Només té un nom l'home quan el seu grup ètnico-cultural té un nom reconegut. Però no quan els seus esforços, les seves realitzacions, les seves glòries i àdhuc els productes dels seus camps, porten l'etiqueta estrangera.

La Revolució Francesa va fer triomfar els drets de l'individu. Cal una nova subversió per fer triomfar els drets de les col·lectivitats.

Només són legítimes les fronteres que estableix el seu voltant un poble oprimint quan s'allibera. Totes les altres són filles de la guerra, del crim i del robatori.

Si les noves comunitats supranacionals han de tenir per base els monstruosos estats actuals, el conjunt serà encara una monstruositat més considerable. No volem l'Europa dels estats, sinó l'Europa dels homes, que vol dir, l'Europa de les nacionalitats naturals.

Si les nacions volen unir-se en entitats supranacionals no és pas per ganes de desaparèixer, de deixatar-se en una unitat superior uniformista i confusionària, sinó per afirmar-se i sobreviure *com a tals nacions*, cosa que moltes nacionalitats minoritàries no han pogut pas fer dintre dels Estats actuals.

No és pas que considerin ja prescrita l'època nacionalista, ni que entenguin que la nacionalitat és un concepte anacrònic que frena el progrés social de la humanitat. És, tot al contrari, perquè comprenen la imprescindible necessitat de sobreviure com a nacions sobiranes.

Les fronteres estatals separen, però de vegades uneixen. La frontera pirinenca separa catalans i catalans. En canvi, la frontera entre Espanya i Portugal és un lloc de cita amigable entre portuguesos i espanyols. Espanya i Portugal no serien pas tan amics sense la frontera assossegada. Espanyols i catalans seríem més amics que no pas ara si tinguéssim una frontera estatal al Cinca.

Cada nacionalitat autèntica hauria de tenir les pròpies fronteres estatals per poder parlar de tu a tu amb els altres pobles, sense colònies ni *províncies*. El mot provín-

cia, de "pro vincere", designa el país adquirit per una victòria militar, el país vençut. Aquí, encara que l'etimologia no ens digués res, l'experiència ens ho ha ensenyat prou.

Aquestes fronteres estatals, que aleshores serien verament nacionals, haurien d'ésser, però, més permeables que no ho són les fronteres dels estats actuals, a causa de la integració en una unitat superior. Que no seria, però, la dels estats imperialistes i absorbents que coneixem, sinó una integració de nacionalitats, de tipus continental.

El fals principi de la sobirania dels Estats ha menat a un altre de no menys fal·laç: el de la no intervenció en els afers interiors d'un altre Estat.

A l'escalf d'aquest principi, respectat escrupolosament pels organismes internacionals, els Estats poden atemptar, impunement contra els drets humans de llurs súbdits, als quals, en bona justícia, l'Estat no tindria dret a vexar, sinó obligació de servir. Els altres Estats s'inhibeixen davant d'aquesta injustícia, al·legant farisaicament que es tracta d'afers domèstics d'un Estat determinat.

L'Estat opressor argüeix que és a casa seva -i encara en molts casos no té raó: l'Estat espanyol, als Països Catalans, no és pas a casa seva-, però l'home injustament oprimat *també és a casa seva*.

L'atropellament dels drets legítims d'un home o d'una minoria nacional, per part de qui sigui, no és mai un afer particular i domèstic, sinó que afecta tota la humanitat. És, per tant, un afer internacional.

A redós del principi de no intervenció, que se n'han tolerat de tortures, carnatges i genocidis!

Un nacionalisme en estat de demanda no és mai un afer local, sinó un afer internacional. No és egoisme d'un grup, sinó un problema de justícia, de llibertat i de dignitat, que ateny tots els homes i tots els pobles. Per tot això, el problema català és un problema internacional. I la satisfacció del nostre cas podria ésser un exemple per al món.

El nacionalisme dels pobles poderosos fàcilment esdevé imperialisme. En els pobles oprimits i colonitzats és l'única defensa contra el perill de desaparició. Als Països Catalans, Nació ocupada i designada a la desaparició com a tal Nació per Espanya, el nacionalisme és l'expressió necessària de l'instint de conservació.

Si els Països Catalans renunciaven a la seva emancipació nacional, abdicarien a una possibilitat de vida millor. Espanya ens és hostil, no pot ni vol dissimular-ho. D'on ve, doncs, l'escagarrinada de tants catalans per l'enemiga i pèrfida Espanya?

Si altra cosa no bastava a justificar el nacionalisme, bastaria el fracàs de totes les formes contràries assajades: imperialisme, centralisme, grans Estats unitaris, intents

abstractes d'unificació universal sota una determinada ideologia política, social o religiosa.

La història dels Estats és la història de les guerres. Quan una Nació té el seu propi Estat, l'Estat és el suport jurídic i la defensa de la Nació. Quan la Nació no pot tenir el seu Estat propi, l'Estat a què es troba junyida és la negació jurídica de la seva nacionalitat i l'enemic que la destruirà. Així, la pretesa "nacionalidad espanyola" és la negació jurídica de la nacionalitat catalana i l'instrument del genocidi.

Per a l'alliberament de l'home no n'hi ha prou que la seva nacionalitat sigui independent. Calen les llibertats democràtiques autèntiques i l'emancipació social dels homes que formen la Nació. No hi ha homes lliures en pobles esclaus, però una comunitat d'homes esclaus no serà mai un poble lliure.

Hom admet correntment el tòpic que les diferències separen. Sí i no. Les diferències individuals eviten la massificació, com les diferències nacionals eviten l'uniformisme casernari del món. Per llurs diferències peculiars homes i pobles es complementen. Ésser diferents vol dir que un no té allò que té un altre, i aquesta limitació de cadascú -homes i pobles- fa cercar el complement en l'altre. [No cal dir que no parlem ací de les diferències de classe i de tota forma de diferència basada en la injustícia. Aquestes hauran de desaparèixer.]

On no hi ha entitats a unir, no pot haver-hi unió. La massa, la barreja no és unió, sinó dissolució. Aquelles diferències naturals que no són fruit de la injustícia permeten d'harmonitzar el món i d'organitzar-lo. Les peculiaritats personals enriqueixen els pobles, com les peculiaritats nacionals hauran d'enriquir les unions supranacionals.

Unió vol dir de coses distintes. Sense pobles a unir, què unirem? Sense les peculiaritats nacionals de cada grup humà, una entitat superior no tindria sentit. Seria una tirania d'abast continental.

Els grans daltabaixos i els grans desordres són més possibles en els grans Estats unitaris, que en els petits Estats o en els Estats confederats. Les grans mentides que ensarronen les masses no són cregudes fàcilment en un àmbit reduït, d'abast humà. En molts països, les tènues fronteres que separen els Estats particulars dintre d'una confederació, són per impedir prou que un corrent d'opinió congriat en un Estat sigui compartit tan idènticament pels Estats restants que arribi a ocasionar una subversió general. Per això tots els jacobinismes són unitaris i centralistes. L'Estat centralista és molt simple com a idea i molt complicat a la pràctica. L'Estat confederal és més complicat com a idea, però molt més senzill a la pràctica, perquè es basa, no en una ideologia abstracta, sinó en la naturalesa de les coses. L'Estat centralista és una provocació constant a la guerra civil.

Una monarquia federal a Espanya no hauria caigut al 14 d'abril del 1931. Una república federal no hauria caigut el 18 de juliol del 1936.

El nacionalisme no és l'intent de dividir la humanitat en petits "ghettos" closos, sinó de crear l'instrument que capacita i personalitza l'home per relacionar-lo responsablement amb el món.

La nació colonitzada -cas dels Països Catalans- no té paraula en el diàleg mundial. L'home català no és representat internacionalment. Una nació estranya li ha usurpat la representació: Castella disfressada d'Espanya.

La llengua antiga dels catalans no ressona a l'ONU. Hi parlen espanyols per nosaltres. I si s'escau que el representant de l'Estat espanyol és un català, haurà hagut d'abdicar prèviament a la seva personalitat catalana. No hi parlarà com a català, sinó com a espanyol i en la llengua dels castellans. Com un castellà més, hi representarà i defensarà el muntatge abusiu, l'Estat espanyol, que ens colonitza.

Nacionalisme català. Idees i pensaments de Mossèn Josep Armengou, pàg. 23-29.

